

Neizvairisimies, tad latviešu skola pastāvēs

Latvija 09.01.1954

100 AUDZĒKŅU AUGUSTDORFA

LAK EC izglītības daļas vadītājs K. Dziļleja rakstā par trimdas jaunatnes latviskās izglītības stāvokli (Mūsdoms Nr. 7) secina, ka „Augustdorfā vēl darbojas vienīgā latviešu ģimnazija, un par to var tikai priecāties, taču ar savu nelielo audzēkņu skaitu tā ir maznozīmīgs faktors trimdas izglītības laukā.” Atzīstot, ka šajā spriedumā ir daļa patiesības, ir tomēr jāatrisina jautājums, kādi iemesli īstenībā kavē šīs skolas izveidošanu par nozīmīgu mūsu mācības iestādi.

Emigrācijai sākoties, Vācijā pakāpeniski samazinājās tautskolu un ģimnaziju skaits, līdz pēdīgi 1951. gada pirmajā pusē no 57 ģimnazijām, 112 pamatskolām, 5 arodskolām un 3 tautas augstskolām Rietumvācijā palikuši tikai viena pati latviešu ģimnazija un pamatskola Augustdorfā. Varbūt pateicoties tam, ka Augustdorfā ir LCK mītne, kā arī šīs iestādes labajām attiecībām ar Vestfāles sociālministriju, vēl šodien darbojas pēdējā latviešu skola no kādreiz tik plašā skolu tīkla. Skolnieku skaits, kas pirms pāris gadiem bija ietilpināms pāris desmitos, tagad jau sasniedz simtu. Tādēļ plēpēmums, ka minētā skola maznozīmīga, nav dibināts. Gluži otrādi — tā ir iedīglis nepieciešamai mācības iestādei trimdā.

Ar latviešu centrālo iestāžu iniciatīvu pēdējā laikā izdevies rast ievērojamu materiālu atbalstu skolas izveidošanai. Kā jau ziņots, European Citizens' Service ziedojusi 931 DM

mācības grāmatu iegādei, bet Luteriešu federācija — 2500 DM mācības līdzekļiem un internāta iekārtošanai. Arī ziedotāji atceras mūsu pēdējo izglītības bastionu. Liktos, ka lēnām sāk tapt materiālā bāze, uz kuŗas veidot nozīmīgu trimdas izglītības iestādi.

Taču šķēršļi skolas tālākai un sekmiģākai attīstībai nav vis vācu iestāžu vai labdarības organizāciju nevērtība, bet gan pašas latviešu sabiedrības vienaldzība, neticība un izveirība.

Tiesa, Augustdorfes latviešu skola vēl nestroģes sava uzdevuma augstumos. Tai ir trūkumi gan darbībā, telpu izveidojumā, internāta iekārtojumā un organizācijā. Bet, godīgus norēķinus dodot, jāatzīst, ka uz vietas darīts viss iespējamais. Tā pag. rudenī iegūta viena papildus klases telpa, no novietnes vācu pārvaldes saņemti jauni skolas soli, internātā izbūvētas 4 jaunas telpas un zēniem iekārtota jauna mazģātuve. Internāta iekārta pastāvīgi papildinās ar jauniem priekšmetiem, kas iegādāti par Luteriešu federācijas pēšķirtajiem līdzekļiem. Un tomēr pastāv vēl kāds līdz šim nepārvarēts šķērslis, kas nopietni apdraud skolas eksistenci. Tas ir piemērotu skolotāju trūkums.

Jau visu mācības gadu vakanta angļu un vācu valodas skolotāja vieta. Par spīti atkārtotiem aicinājumiem presē* un krietnam skaitam apmainīto vēstule, daudzi pilsietiski valodu skolotāji, kas ar sekmēm un ideālismu strādājuši Latvijas vidusskolās, šoreiz atsacījušies ne visai izdevīgā materiālā atlīdzinājuma dēļ. Tā ka organizāciju ziedojumi izlietojami tikai noteiktajam mērķim, tad skolotāju algu kasē dabīgi var ietilpt tikai reti un turklāt nerēgulāri ziedojumi.

Nāk prātā lietuviešu trimdinieku atsaucība un atbalsts lietuviešu ģimnazijai Rietumvācijā, kas to izvērtuši par stabīlu un respektējamu mācības iestādi. Un ir skaidrs, ka tikmēr, kamēr nezudīs latviešu trimdinieku aturība un izvairība mūsu jaunatnei tik nozīmīgajā jautājumā, Augustdorfes skolas darbs nikuļos. Mēs spējam šo skolu padarīt par nozīmīgu faktoru trimdas izglītības laukā, bet ir gan cits jautājums, vai mēs to gribam.

Neaizmirsīsim, ka latviešu ģimnazija Augustdorfā daudziem jauniešiem ir vienīgais iespējamais ceļš uz Vācijas augstskolām. Tādēļ domāsim ar lielāku ideālismu par mūsu pēdējo latviešu bastionu, gan dādot ārtavu, gan arī savus spēkus un zināšanas tiem, bez kuŗu palīdzības un upuriem nekāda atgriešanās Latvijā nemaz nav domājama.

A.